

Preek over Hand.1:8, Jeremia 1:4-9 Evangelisatiezondag 'Jezelf zijn'.

Broeders en zusters, gemeente van onze Here Jezus,

Op zich natuurlijk best een bekend bijbelgedeelte uit Handelingen 1: gij zult mijn getuigen zijn! Een echte evangelisatietekst. Jezus roept ons op om te getuigen. En als Hij het zegt dan moet je gaan, natuurlijk. Nu vind ik het een prima streven om er op uit te gaan en ik geloof ook absoluut dat Jezus ons een opdracht geeft om het evangelie te vertellen. In Matt. 28 bijvoorbeeld. Maar dat geldt nu net niet voor het bijbelgedeelte van vandaag. Wij hebben die woorden van Jezus 'gij zult' van Jezus wel vaak als een opdracht gelezen en verstaan, maar naar mijn bescheiden mening hebben we het dan toch niet helemaal gesnapt. Mischien kunt u even meelesen in uw bijbel. Want er staat in Hand. 1:8 niet één keer 'gij zult' maar twee keer.

Gij zult kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aarde.

Dat eerste 'gij zult' is in ieder geval geen opdracht. Je kunt iemand niet opdragen kracht te ontvangen wanneer de Geest over je komt. Dat overkomt je, dat gebeurt met je. En zo ging het ook op de pinksterdag. De Geest werd uitgestort en de discipelen ontvingen de Geest. Nu doen we de tekst veel meer recht als we dat tweede 'gij zult', net als het eerste, ook als een belofte lezen. Net zo als het je overkomt dat je kracht ontvangt als de Geest over je komt, overkomt het dat je een getuige zult zijn. Dat gebeurt gewoon met je. Als je de Heilige Geest ontvangt dan wordt je vanzelf een getuige. Niet omdat jij gehoor geeft aan je opdracht, maar omdat de Geest in je woont en in je aan het werk gaat. En omdat iedere christen de Heilige Geest heeft ontvangen – anders ben je geen christen – is ook iedere christen een getuige. Dat ben je, dat is geen optie. Het is niet zo dat je de keuze hebt wel of niet een getuige te zijn. Elke christen is getuige. En in onze tekst belooft de Here Jezus dat de discipelen dit gaan meemaken. Hij belooft kracht van de Geest en hij belooft dat de discipelen zullen getuigen. En dat is dus ook precies wat er sinds de pinksterdag met iedere christen is gebeurd.

En Jezus vertelt daarbij dat dit getuige-zijn werkt als een steen die je in het water gooit. Er ontstaan steeds wijdere cirkels vanaf het punt waar de steen in het water

gaat. Toen de Geest werd uitgestort in Jeruzalem was er al gauw een wijdere cirkel, Judea, en nog een cirkel Samaria, en nog een cirkel de uitersten der aarde. Vandaag lijkt het wel eens zo te gaan dat mensen denken de binnenste cirkels te kunnen overslaan. We hebben een warm hart voor zending ver weg. Maar we vergeten de binnenste cirkels, voor ons hier is dat Oldebroek, Oosterwolde, Wezep, de Veluwe, Nederland. Als de Geest werkzaam is in een gemeente, en daar mogen we vanuit gaan, dan zal dat merkbaar zijn in alle cirkels. Het is trouwens ook geen dwingende volgorde: eerst Jeruzalem, dan Judea, dan Samaria. Nee, er staat duidelijk Jeruzalem èn Judea èn Samaria. Niet 'eerst', ook niet 'of' maar 'en'.

Maar dat getuige zijn in eigen omgeving vinden we juist altijd zo ongemakkelijk. Het geeft zo heel gauw het gevoel dat we iets moeten wat we liever niet willen. Het is misschien wel veel makkelijker om een zending uit te zenden naar een ver land en die te ondersteunen, daarmee koop je dan je plicht om zelf te getuigen af, dan met je burens over het Evangelie te praten. Maar wat we dan vergeten is dat ook wij de Geest hebben ontvangen en dat ook wij daardoor getuige zijn geworden.

Nu zeggen we in contact met belangstellenden voor het Evangelie heel vaak dat je bij God helemaal jezelf mag zijn. Je mag komen zoals je bent. Maar ik vraag me wel eens af of we dat ook voor ons zelf geloven. Jij mag jezelf zijn bij Jezus! En als we dus net met elkaar geconcludeerd hebben dat we allemaal een getuige zijn, dan wil dat nog niet zeggen dat we allemaal op dezelfde manier getuige zijn. Ook in ons getuige zijn mogen we onszelf zijn. God heeft ieder van ons geschapen zoals we zijn. We hebben een eigen karakter, een eigen persoonlijkheid, eigen gaven en talenten en ook eigen dingen die we echt niet kunnen. En daar mag je blij mee zijn. Ook met de dingen die je niet kunt, trouwens. Want als je alles kunt, moet je ook alles doen. Omdat je niet alles kunt, hoef je ook niet alles te doen. God zal ons dus ook niet overvragen. Hij weet wat Hij van ons kan verwachten en wat niet. Hij heeft ons toch zelf gemaakt.

Dat is ook de reden dat ik net Jeremia 1 heb gelezen. Jeremia is een prachtig voorbeeld van een gelovige die denkt dat God hem overvraagt. Hij is niet de enige trouwens. Ook Mozes vond zichzelf ongeschikt om het volk uit Egypte te leiden. Ook Gideon dacht dat hij te jong was om een Richter te zijn. En nu zien we bij Jeremia

hetzelfde. Onvoorstelbaar eigenlijk. Want hebt u gehoord wat de Here God tegen hem zegt:

Jeremia, eer ik je vormde in de moederschoot heb ik je gekend, en eer je voortkwam uit de baarmoeder heb ik je geheiligd als een profeet.....

God zegt hier tegen Jeremia dat Hij zijn Schepper is, die hem al kende voordat hij gevormd werd in de baarmoeder en dat Hij toen al een plan had met zijn leven. Hij werd geheiligd – dat is apart gezet – om een profeet te zijn. Als God toen al het plan had dat Jeremia profeet zou worden, dan heeft Hij ongetwijfeld, toen Hij Jeremia vormde in de baarmoeder, hem zo gemaakt dat hij ook in staat zou zijn een profeet te zijn. Dit is een heel belangrijk punt. God overvraagt Jeremia niet. Hij heeft hem zelf gemaakt en Hij vraagt alleen maar iets aan Jeremia waarvoor Hijzelf de mogelijkheden heeft geschapen. Jeremia, met zijn karakter, met zijn gaven en talenten, en met zijn beperkingen, hij zal profeet worden.

En wat zegt Jeremia dan: *Ach Here HERE, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong.*

Ik ben niet geschikt. Ik kan het niet. Herkent u dat? Ik heb het al zo vaak gehoord. Heel vaak als een evangelisatiecommissie wat hulp nodig heeft, maar ook wel bij andere taken in de gemeente. Ik ben nog te jong. Ik kan niet spreken. Ik durf niet. Ik ben te oud. Ik ben niet geschikt. Ik kan niet. Ik wil niet. Ik heb geen tijd (een antwoord wat vaker met prioriteit dan met tijd te maken heeft trouwens....).

En wat zegt de Here God dan? Ach natuurlijk Jeremia, jongen, ik heb me vergist, ik moet een ander hebben. Nee! God zegt: zeg niet. Zeg niet ik ben jong. Zeg niet.... Misschien zegt Hij dat vanmorgen ook wel tegen jou of u. Als u uzelf voor de zoveelste keer ongeschikt hebt verklaard voor een taak in de gemeente. Zeg niet.

Nu kun je natuurlijk de indruk krijgen dat Jeremia hier door de Here God wordt terecht gewezen. Alsof dat 'zeg niet' een verwijt is aan het adres van Jeremia. Maar als we dat denken dan vergeten we dat God heel goed weet wat voor vlees Hij in de kuip heeft. Hij heeft Jeremia toch zelf gemaakt, hebben we net gezegd. En daarom weet Hij ook best dat het niet allemaal onwil is van Jeremia, maar dat Jeremia vooral reageert uit angst. En omdat Jeremia bang is, gaat God hem bemoedigen.

Jeremia, vrees niet voor hen, want ik ben bij je....Ik leg mijn woorden in je mond.

De Here God heeft niet alleen Jeremia de capaciteiten gegeven om een profeet te worden. Hij neemt hem als het ware ook bij de hand en helpt hem zijn vaardigheden te ontwikkelen. En we mogen verwachten van God dat Hij op dezelfde manier met ons omgaat. Want het is ook de manier waarop de Here Jezus met de discipelen omging. Drie jaar lang heeft Hij zijn discipelen als het ware getraind om straks een goede apostel te zijn en vlak voordat Hij wegging zei Hij ook dat de discipelen niet bang hoefden te zijn over wat ze zeggen moesten. Jezus zal de woorden te binnen brengen. En in het Matteus Evangelie zijn de laatste woorden die Jezus sprak: *Ik ben met je alle dagen tot aan de voleinding der wereld.*

We gaan eens proberen een toepassing te maken voor onszelf. We hebben in gezien dat het getuige-zijn voor ons allemaal geldt. Iedere christen is een getuige. Dat wil niet zeggen dat iedereen geroepen is om te evangeliseren. Evangelisatie is een activiteit, dat doe je. Een getuige, dat ben je, omdat je een christen bent.

En omdat getuige-zijn iets is wat je bent, dan kan het niet anders zijn dan dat u straks deze zaal verlaat en van invloed bent op uw omgeving, uw leefwereld. Wat je bent wordt zichtbaar.

En ik zei het net al. Je mag daarbij volledig jezelf zijn. God gebruikt je zoals je bent. Daar zie je in het Nieuwe Testament ook voldoende voorbeelden van. Een prachtig voorbeeld vind ik altijd de apostel Petrus. Petrus is heel vaak haantje de voorste. Hij kon heel spontaan reageren. Zodra hij Jezus over het water ziet lopen, wil hij ook over het water lopen. En als dat dan gebeurt twijfelt hij weer en wordt op het nippertje door Jezus gered. Als Jezus vraagt aan de discipelen wie Hij volgens hen is dan is het weer Petrus die spontaan reageert: U bent de Christus, de Zoon van de levende God. Maar even later moet Jezus Petrus zelfs een satan, een tegenstander noemen, omdat hij niet wil dat Jezus naar het kruis gaat. Die spontane Petrus, die eerst de voetwassing weigert en vervolgens helemaal gewassen wil worden, die spontane, impulsieve man wordt door God ingeschakeld om op de Pinksterdag te preken. En dat doet hij op zijn eigen radicale manier. Hij eindigt zijn toespraak dan ook met de woorden 'bekeert u en ieder van u late zich dopen....'.

Maar Paulus wordt op een heel andere manier gebruikt. Paulus was een theoloog. Hij schreef moeilijke brieven aan de verschillende gemeenten. Hij gaat in discussie

met de Joden om aan te tonen dat Jezus de vervulling is van de oudtestamentische profetieën en op de Aereopagus in Athene spreekt hij de geleerde Griekse wijsgeren van zijn tijd toe. Dat past bij Paulus' karakter en persoonlijkheid.

Heel anders weer dan bijvoorbeeld die blinde man in Joh. 9. Jezus genas hem en toen hij door de omstanders naar de Farizeeën werd gebracht, vroegen de Farizeeën hem wie Jezus volgens hem was. Petrus zou waarschijnlijk meteen een oproep tot bekering hebben gedaan, Paulus zou vanuit de profeten hebben aangetoond dat Jezus in het Oude Testament al aangekondigd was, maar deze man gaf een heel ander antwoord. Hij zei: *ik weet niet of hij een zondaar is (dat beweerden de Farizeeën), maar één ding weet ik, ik was blind maar nu kan ik zien.* Dit is nu een prachtig voorbeeld van simpel getuigen. Getuigen van wat Jezus met je heeft gedaan. Ik was blind nu kan ik zien. Zo hoor je nog wel eens mensen vrijmoedig spreken over hun ontmoeting met Jezus en welke verandering dat heeft bewerkt in hun leven. Geen theologische verhandeling, geen oproep tot bekering, maar simpel vertellen wat Jezus in je heeft bewerkt.

Ik wil nog een heel ander type getuige noemen. Dat is Tabitha of in het Grieks Dorkas. Deze vrouw is een getuige, ze wordt in Hand. 9 een discipelin genoemd. Toch weten we geen enkele uitspraak van haar. Er zijn geen woorden van haar in de bijbel opgetekend. Hoe getuigde Tabitha dan? Ze was overvloedig in goede werken en aalmoezen die ze gaf. Toen deze vrouw stierf werd Petrus bij haar geroepen. En de vrouwen lieten toen onder tranen de lijfrokken en de mantels zien die Tabitha had gemaakt. Na gebeden te hebben mocht Petrus deze vrouw weer opwekken uit de dood. Tabitha sta op. En Tabitha opende haar ogen en ging overeind zitten.

Zo maar enkele voorbeelden. Een radicale, impulsieve Petrus, een intellectuele Paulus, een vrijmoedig getuigende exblinde man, en Tabitha, die vooral getuigde door haar handen te laten wapperen. Ik kan nog wel even doorgaan. De jonge onzekere Timotheus, de pastorale Barnabas, de alternatieve Johannes de Doper. Filippus, die Nathanaël uitnodigt om Jezus te ontmoeten. *'Kom en zie'*. De overeenkomst is dat ze allemaal getuigen zijn. Maar de verschillen zijn gigantisch. Zoveel persoonlijkheden, karakters, gaven en talenten. Maar ook bewust zo door God gemaakt. Met elkaar zijn ze geroepen om Jezus zichtbaar te maken in deze

wereld. En dat geldt nu ook voor ons. Zo verschillend als we zijn, God wil ons gebruiken om te getuigen van Jezus. Want daar gaat het om. Jullie zullen Mijn getuigen zijn, zei Jezus.

Maar in dat getuigen mogen we echt helemaal onszelf zijn. Vaak denken mensen dat evangelisatie betekent dat je allemaal dingen moet doen die niet bij je passen. “ik ga niet op straat staan” of “ik ga niet langs de deuren” of “ik ga niet in een kraam staan”, en zo kunnen we nog wel even verder gaan. Ik kan dat goed begrijpen. Maar deze dingen worden ook niet van iedereen gevraagd. Als het bij je past om op straat te staan, dan moet je dat vooral doen. Maar als het meer bij je past om de handen te laten wapperen – denk maar aan Tabitha – dan moet je dat doen.

In Jeruzalem viel een steen in het water. Vandaar uit kwam er een beweging op gang. De kringen werden steeds wijder. Zou God in uw woonplaats ook een steen in het water willen gooien met dezelfde uitwerking. Heel vaak begint het maar klein. Eén persoon die bidt. Eén persoon die een ander persoon meeneemt naar een laagdrempelige dienst. Net als Filippus die Nathanaël meenam. “Kom en zie”. Zulke eenvoudige dingen kunnen mensenlevens veranderen. Ooit is de bekende evangelist Billy Graham ook door een vriend meegenomen naar een bijeenkomst. Daar is Billy Graham tot geloof gekomen. Bijna niemand weet hoe die vriend heet. Billy Graham is heel bekend geworden. Maar het feit dat later Billy Graham door God gebruikt is om duizenden mensen te bereiken met het Evangelie begint wel met die ene vriend. Wie weet neemt u een keer een nieuwe Billy Graham mee naar een Evangelisatie-bijeenkomst. Dat kan het gevolg zijn van één uitnodiging.

We hebben net met elkaar de roeping van Jeremia gelezen. God roept Jeremia. De twijfelachtige Jeremia dacht dat hij niet geschikt was. Maar God dacht daar anders over. God had, toen Hij Jeremia schiep, de mogelijkheden in hem gelegd om zijn opdracht uit te voeren. God bemoedigt hem: Vrees niet, ik ga met je mee!

Laten we dat als bemoediging voor onszelf meenemen. God weet wie je bent. God weet wat je kunt. God weet wat je niet kunt. Gods Geest gaat met je mee.

Tja, en als de zaken er zo voor staan, dan zijn er eigenlijk geen belemmeringen om een getuige te zijn. Zullen we maar..... AMEN